

344 / Plakát Něžné příbuzenstvo, 1868.

J. M. Boleslavský. 1864-1866 *SDO* (Ochotnické divadlo), ved. J. Hof, Debora, Vychovatel v nesnázích, Veselohra, Slepý mládenec, Břetislav Bezejmenný, Cesty veřejného mínění, Jan za chrta dán, Sedlák Zlatodvorský. 1866 se sloučilo s Měšťanskou besedou, h. 1867-1868 jako *Besední ochotnické divadlo* Karlín (Karlínské ochotnické divadlo) U Červené hvězdy. Během 1867 27 představení, r. Aug. Terš. 1868 opět Hof, rozchod s ved. MB. H. zde i Tylův syn J. O. Forchheim (později vynikl jako spisovatel a div. ředitel) a J. J. Stankovský. Besední divadlo považováno

345 / Plakát zvoucí na Markusovu hru Na rohačkách, s. a.

za jedno z nejlepších své doby. 1969 odtržení od besedy, vznik samostatného DS. Později jako DS Pokrok (prolnutí s původně žižkovským DS, viz níže), úspěšný hl. za ved. Jar. Hofa, měl svou scénu v sále U Červené hvězdy. Měšťanská beseda v té době jen drobné komické operetky za pomoci *Pěveckého spolku Slavoj*. DrO MB vzkříšen v 1. desetiletí 20. stol., ved. dr. Petr Zenkl (1884-1975, český nár. soc. politik, 1937-1939 primátor Prahy, 1946 nám. předsedy vlády, 1948 emigroval). 1912 pod MB i Zábavní spolek *Randál*.

1866 zde J. Mikuláš Boleslavský s knihtiskařem M. Knappem (působil i jako literát) zal. později významné nakladatelství (spojené s knihkupectvím a tiskárnou). Vyd. čas. *Česká Thalie*, *Besedník*, *Šotek*, a od 1867 edici *Divadelní ochotník*, z níž české ODi čerpalo hry do 1899.

1867 zal. *ČOJ Pokrok*, „honosí se důstojným stánkem Thalie, bohatou šatnou, cennou knihovnou, jméním“, hrál v Bezovce na Žižkově (viz), od 1869 v Karlíně na ostrově Velké Benátky (Štvanice), Narcis, Břetislav Bezejmenný. „Potřeboval k tomu každý z obecnstva odvahy, chtěl-li se zvláště za nepříznivého počasí dostatí blátem a sněhem přes tři dřevěné, chatrné mosty k nám do divadla.“ Jednota střídala sály v Umělecké besedě, Měšťanské besedě na Malé Straně, 1869-1885 vlastní jeviště U Červené hvězdy v Karlíně. Odtud pozdější div. ředitelé V. Choděra a A. Telčer-Chlumský. Od 1885 na Žižkově, viz. Od 80. let ochotnickou operu a operetu v Praze uváděli zejména ochotníci v karlínském, poté žižkovském Pokroku. Např. 1881 *Faust* a *Markétka*, 1883 *Mikuláš (Rozkošný)*, ukázky z opery *Tvrde palice*, V studni a z *Fausta* a *Markětky* (Gounod), 1884 *Hubička*, 1890 V studni, 1902 *Audience pana France*, 1908 *Krakonoš*.

1867-1937 *Dělnická beseda*, 1891 účast na národní slavnosti ochotnické na Střeleckém ostrově s 11 dalšími DS, DO *Dělnické besedy* 1893 členem ÚMDOČ. 1886 pěvecký sbor *Dělnické besedy* v Karlíně nastudoval *Otelo* a *Cisdemona* (K. Weiss).

1897-1912 *ČOJ Klicpera* v Karlíně, zřídila si 1898 letní divadlo „v útulné zahradě pana Kohlíka v Palackého třídě“, zah. Zlý jelen (Klicpera), h. každou neděli odpoledne. 1906-1918 *Družstvo ku zřízení lidového divadla v Karlíně*.

1913 *OS Jindřich Mošna* v Karlíně. 1914 *SDO Karel Želenský* (K. Ž. 1865-1935, h. a r., dramatik, např. *Tažní ptáci*, překladatel, 1896-1928 ND, 1931 zal. Jiráskovo divadlo ve Vršovicích, lektor školení ochotníků).

Po 1918

1921-1958 *Div. beseda Želenský* Církve československé, ved. Ad. Maxa, r. B. Marek, člen ÚMDOČ, 1933 24 činných členů. 1917 *OS Divadlo v Karlíně*, hráli v restauračním domě Invalidovny.

1923-1924 *Dramatický klub umělecké družiny* v Praze.

1923-1938 *Dělnický DrKr Marx*, např. jednou z prvních uvedených sovětských her 1928 veselohra *Když se manželství podaří* (F. Iljinskij). 1924 v karlínském Varietě v rámci *Dělnické tělocvičné akademie scéna Na palubě* (revoluční vystoupení rudých námořníků, libreto S. Javůrek, hudba E. F. Burian, r. J. Honzl). 1933 ve Varietě vzorové představení *Pražského kraje SDDOČ* Můj přítel (Pogodin), r. Fr. Spitzer, r. a v. Em. Famíra. Ve 20. letech karlínské nakladatelství Zora vydávalo edici her pro dělnické ochotníky nazvanou *České divadlo*, převaha autorů málo významných jmen. 1936 Ústřední soubor SDDOČ ve Varietě h. *Měšťáky* (Gorkij), r. Fr. Spitzer.

1924 *DS Zeyer* vytvořen z původního Dramatického sdružení katolických spolků v Karlíně, zal. 1919, tradice delší, zakladatelé Filip, Mičan a Hruša hráli už v 80. letech 19. stol. ve spolku

346 / Hostinec na ostrově Velké Benátky neboli Štvanice, v němž hrával žižkovský (karlínský) Pokrok a další ochotníci divadlo. V místech zimního stadionu.